

TiCeLS Professionalisering
PLG Academische Vaardigheden 2021-2022, AOS WB

Achtergrond

In deze Professionele Leergemeenschap staat het opzetten van leeractiviteiten gericht op het stimuleren van academische vaardigheden in het vwo centraal. Achtergrond van de PLG ligt in de grote uitval en studieswitch van studenten in het eerste jaar van het hoger onderwijs. De oorzaken voor studie-uitval liggen zowel bij de student zelf (gedragsmatige en cognitieve betrokkenheid; van Rooij, 2018) als in het onderwijs (organisatie van de studie, onduidelijke structuur). Een gebrekkige aansluiting tussen voortgezet onderwijs en hoger onderwijs (m.n. andere manier van leren, meer onafhankelijkheid en een hoger studietempo) kan een achterliggende oorzaak zijn van de problemen die studenten ondervinden bij de overgang van vo naar ho.

Een van de terreinen waar de aansluiting tussen vo en ho voor de hand ligt en nodig is, is het terrein van onderzoekend leren. In het hoger onderwijs wordt veel belang gehecht aan onderzoek en academische vaardigheden. Er worden van aankomende studenten bepaalde academische vaardigheden verwacht, zoals een kritische houding, onderzoeksmatig kunnen werken en academisch schrijven. Niet alle eerstejaars studenten beheersen deze vaardigheden voldoende na binnenkomst op de universiteit.

In het voortgezet onderwijs is er in toenemende mate aandacht voor academische vaardigheden en zijn er op verschillende plekken initiatieven om hieraan aandacht te besteden, maar er is nog geen doorlopende leerlijn voor academische vaardigheden en er is nog geen sprake van een gezamenlijke aanpak om hieraan te werken. In een inventariserend onderzoek dat uitgevoerd is door Tilburg University in samenwerking met het Odulphuslyceum zijn de verwachtingen vanuit de kant van de universiteiten en het aanbod vanuit de kant van vo-scholen in kaart gebracht (Aarts, et al. 2019). Daarnaast is een ontwerp voor een leerlijn academische vaardigheden gemaakt.

Werkwijze

In de PLG Academische Vaardigheden gaan deelnemers aan de slag met het ontwikkelen van een programma en/of activiteiten op het gebied van academische vaardigheden. Op basis van behoeften van de school wordt vastgesteld op welke vaardigheden men zich wil richten en in welke vorm men de vaardigheden wil gaan aanbieden. Dat kan bijvoorbeeld zijn als een specifieke leerlijn AcVa, als toepassing binnen een leerlijn onderzoek doen met het profielwerkstuk als afsluiting of als een aanbod AcVa dat geïntegreerd is in vaklessen.

De PLG kan bestaan uit een team van één school, dat gezamenlijk gaat werken aan het opzetten van een programma voor AcVa voor de eigen school. Het is ook mogelijk om een PLG op te zetten waarin docenten van meerdere scholen participeren. Er worden dan gezamenlijk activiteiten ontwikkeld, maar elke deelnemer kan de feitelijke uitkomst toesnijden op de context en behoeften van de eigen school.

De begeleiding wordt verzorgd door een ervaren onderzoeker met expertise op het terrein van onderwijsgerelateerd onderzoek van Tilburg University. De begeleider is procesbegeleider en inhoudelijk deskundige op het terrein van academische vaardigheden.

De PLG start met een oriëntatie op het thema academische vaardigheden. Vervolgens verloopt het onderzoek via drie fasen: opzetten van een ontwerp, volgen van het proces van invoering en evalueren van de opbrengsten. In de eerste fase gaat elke deelnemer in de eigen school een inventariserend onderzoek uitvoeren: wat gebeurt er momenteel op de school, wat zijn de behoeften en mogelijkheden? Deze informatie vormt de basis voor het opstellen van een ontwerp voor een activiteit / programma, dat vervolgens uitgetoetst wordt. Het proces van de interventie

(hoe verloopt het, wat werkt en wat niet) wordt gevolgd en vormt de basis voor bijstelling. In de eindfase wordt een evaluatie van de activiteit / het programma gemaakt.

Planning

De PLG loopt gedurende een schooljaar en komt gedurende het traject zes keer bij elkaar. De bijeenkomsten vinden plaats op donderdagmiddag van 14:45 tot 16:30 uur.

1. Oriënterende startbijeenkomst	30 september 2021
2. Inventarisatie van aanbod en behoeften eigen school	4 november 2021
3. Opstellen van ontwerp	9 december 2021
4. Implementatie: het proces	3 februari 2022
5. Evaluatie: het product	24 maart 2022
6. Afsluitende bijeenkomst	19 mei 2022

Daarnaast vindt er bij de bijeenkomsten 2 tot en met 5 tussentijds uitwisseling plaats via een online platform (MS Teams). Dit dient onder andere om vragen te stellen, feedback op (tussen)producten te vragen, producten te delen enzovoort.

In de afsluitende bijeenkomst worden de opbrengsten onderling gepresenteerd. Daarnaast presenteren deelnemers hun bevindingen tijdens en/of na het onderzoeksproces aan schoolleiding en collega-docenten (secties, teams, belangstellenden binnen de AOS) en in interne personeelsbladen.

Tijdsbesteding deelnemers

De tijdsbesteding van de deelnemers voor het traject is 80 uur in totaal. Bij dit traject dat gedurende een schooljaar loopt (ongeveer 40 weken), gaat het om gemiddeld 2 uur per week. In onderstaand overzicht wordt een overzicht gegeven van de tijdsbesteding van deelnemers.

Tijdsbesteding deelnemers	Inzet van uren
Bijwonen 6 bijeenkomsten	6 x 3 = 18 uur
Vorbereiden en nawerk bijeenkomsten	6 x 2 = 12 uur
Activiteiten tussentijds per fase: <ul style="list-style-type: none"> - inventarisatie van aanbod en behoeften eigen school - opstellen van ontwerp - implementatie - evaluatie van de uitvoering - oplevering van het product	5 x 8 uur = 40 uur
Kennisdeling, overleg, presentaties	4
Overig / reistijd	6
<i>Totaal</i>	<i>80 uur</i>

Vorbereiding:

Neem al eens een kijkje bij de leerlijn academische vaardigheden. Je vindt daar achtergronden van de leerlijn, rubrics van de vaardigheden en voorbeelden van lesactiviteiten: [leerlijn academische vaardigheden Tilburg University](#)